

จากเนติวิทย์ถึงไผ่ดาวดิน เมื่อสิ่งเก่าเหนี่ยวรั้งสิ่งใหม่

written by Adithep Chanthet | สิงหาคม 9, 2017

โดยบุรพา เล็กล้วนงาม

เมื่อวันที่ 3 ส.ค. ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์น่าสนใจ 2 เหตุการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกันและสามารถสะท้อนให้เห็นว่าทำไมการปกครองระบอบเผด็จการจึงสามารถดำรงอยู่ในสังคมไทย

นายเรืองวิทย์ บรรจงรัตน์ ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ล็อกคอ นายศุภลักษณ์ บำรุงกิจ รองประธาน สภานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนที่ 1 ระหว่างพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของนิสิตใหม่ ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 3 ส.ค. 2560 ส่วนผู้หญิงชุดดำคืออาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ซึ่งต่อมาพยายามจะยึดโทรศัพท์มือถือของ สื่อมวลชนที่บันทึกภาพเอาไว้ ภาพจากเฟซบุ๊ก Netiwit Chotiphathaisal

กรณีแรก คือ การที่ [อาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย](#) ล็อกคอ นายศุภลักษณ์ บำรุงกิจ รองประธานสภานิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนที่ 1 ระหว่างพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนของนิสิตใหม่ ประจำปีการศึกษา 2560 พร้อมทั้ง ด่าด้วยคำหยาบคาย ([มีภาพเคลื่อนไหว](#))

ศาลจังหวัดขอนแก่นนัดสืบพยานโจทก์นัดแรกคดีฟ้อง “ไผ่ ดาวดิน” ผิดประมวลกฎหมายอาญา ม.112 และ พ.ร.บ. คอมพ์ เมื่อ 3 ส.ค. ที่ผ่านมา

กรณีที่สองคือการสืบพยานโจทก์นัดแรกอย่างปิดลับ คดีกล่าวหา นายจตุภัทร บุญภัทรรักษา หรือ “ไผ่ ดาวดิน” ว่า ทำผิดกฎหมายอาญามาตรา 112 และ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ที่ศาลจังหวัดขอนแก่น

เมื่อวันที่ 22 พ.ค. 2557 เกิดการรัฐประหารครั้งที่ 13 ของประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยไทย นับแต่วันนั้นเป็นต้นมา ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบเผด็จการทหารนำโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. เป็นเวลาถึง 3 ปี 2 เดือนแล้ว ซึ่งเป็นการปกครองโดยรัฐบาลทหารยาวนานที่สุดนับแต่การรัฐประหาร ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 20 ต.ค. 2501 โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยึดอำนาจรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ปกครองประเทศต่อเนื่องนาน เกือบ 11 ปี จึงค่อยมีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 2512

ปัจจัยที่ทำให้คสช.สามารถปกครองประเทศได้ นอกจากการมีอำนาจเชิงกายภาพ คือ กองทัพและอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแล้ว การที่สังคมถูกบ่มเพาะด้วยแนวคิดเผด็จการก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คสช. ดำรงอยู่ได้

แนวคิดเผด็จการคือแนวคิดที่ยอมรับว่าผู้ใหญ่อำนาจบาตรใหญ่เหนือผู้น้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย เช่น สามารถพบเห็นข่าวครูทำร้ายนักเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ แนวคิดผู้ใหญ่อำนาจบาตรใหญ่เหนือผู้น้อยจึงเป็นลักษณะเดียวกับแนวคิดเห็นคนไม่เท่าเทียมกัน

นายประจักษ์ ก้องกีรติ ระบุว่า แนวคิดที่ครอบงำสังคมไทยมาเป็นเวลานานคือ “คนเราเกิดมาไม่เท่าเทียมกัน” งานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เปรียบราษฎรไว้ว่า ผม ขน เปรียบด้วยราษฎร เมื่อขาดไปเส้นหนึ่งก็ไม่สู้กระไรนัก ถึงพวกราษฎรก็เหมือนกันถ้าตายไปคนหนึ่งก็ไม่รู้สึกว่ากระไรนัก

จึงพบว่าแนวคิดผู้ใหญ่น้อยและแนวคิดคนไม่เท่าเทียมกันเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการปกครองระบอบเผด็จการเช่นกัน โดยระบอบเผด็จการคือระบอบที่ต้องทำให้ประชาชนเชื่อว่า ผู้นำมีอำนาจสูงสุดและสามารถใช้อำนาจอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องฟังเสียงคนส่วนใหญ่ในประเทศ

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานรับน้องของจุฬาย ในเบื้องต้นคือการกระทำส่วนบุคคลที่นายศุภลักษณ์ บำรุงกิจ ผู้ช่วยอธิการบดี จุฬาย ละเมิดสิทธิในร่างกายนิสิตคนหนึ่ง แต่เมื่อนายบัญชา ชลาภิรมย์ รองอธิการบดีดำเนินกิจการนิสิตจุฬาย ชี้แจงว่า สิ่งที่เกิดขึ้นคือการจัดฉากของนายเนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล ประธานสภานิสิตจุฬาย พร้อมปกป้องการกระทำของนายศุภลักษณ์

ทำให้ตีความได้ว่า นอกจากจุฬาย จะไม่ยอมรับว่าอาจารย์ลือภคอนิสิตทำผิดจรรยาบรรณาอาจารย์จุฬาย ที่ระบุว่า “ให้เกียรติและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างวิญญูชน”แล้ว ยังโยนความผิดให้กับนายเนติวิทย์และรองประธานสภานิสิตฯ อีกด้วย โดยไม่พยายามอธิบายถึงเหตุผลและความจำเป็นของการจัดพิธีแสดงความเคารพด้วยการถวายบังคม จนต่อมามีอาจารย์อีกคนกล่าวหาว่านายเนติวิทย์จงใจปั้นปวน ซึ่งก่อนหน้านี้นายเนติวิทย์เคยถูกคุกคามจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยมาแล้ว อีกทั้งยังมีบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมออกมาข่มขู่นายเนติวิทย์อีก เช่น นายปิติ ภิรมย์ภักดี ทายาทธุรกิจเบียร์สิงห์

ในเรื่องนี้เมื่อพิจารณาให้ลึกลงไปจะพบว่า เมื่อปี พ.ศ. 2416 รัชกาลที่ 5 ได้ประกาศเปลี่ยนธรรมเนียมใหม่ คือ ทรงประกาศให้ “ยกเลิกการหมอบคลานถวายบังคมแลกราบไหว้” เพราะทรงเห็นว่า “เป็นการกดขี่แก่กันแข็งแรงนัก” แลยังไม่ทรงเห็นว่ามิประโยชน์แก่บ้านเมืองแต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย

จึงมีคำถามว่าในเมื่อรัชกาลที่ 5 ทรงประกาศให้ยกเลิกการหมอบคลานถวายบังคมแลกราบไหว้ไปแล้ว เหตุใดจุฬายจัดกิจกรรมรับน้องด้วยการให้นิสิตชั้นปีที่ 1 ถวายบังคม ทั้งที่สามารถทำความเคารพด้วยการโค้งคำนับและถอนสายบัวได้ พิธีกรรมที่จุฬาย ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่เมื่อ ปี พ.ศ. 2540 บ่งบอกได้หรือไม่ว่า เป็นการปลูกฝังแนวคิดเผด็จการ

กรณีของไผ่ ดาวดินก็เช่นกัน การดำเนินคดีไผ่เริ่มจากการที่ไผ่แบ่งปันบทความพระราชประวัติของรัชกาลที่ 10 ทำให้ พ.ท.พิทักษ์พล ชูศรี หรือ เสธ.พีท รักษาการหัวหน้ากองกิจการพลเรือนมณฑลทหารบกที่ 23 ที่ติดตามความ

เคลื่อนไหวในโซเซียมมีเดียของไผ่ แรงความต่อนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครเมืองขอนแก่น เมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 2559

ในประเด็นนี้จึงมีข้อสงสัยว่า สาเหตุที่เสธ.พีทแจ้งความไผ่เป็นเพราะไผ่และสมาชิกกลุ่มดาวดินเคยแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เมื่อปี 2557 ด้วยการชูนิ้วสามนิ้วและใส่เสื้อกรีนข้อความ ไผ่-เอา-รัฐ-ประ-หาร ระหว่างพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตรวจราชการที่จ.ขอนแก่น ในพื้นที่ที่เสธ.พีทรับผิดชอบหรือไม่

อีกทั้งนายจตุภัทร์ยังถูกดำเนินคดีเพียงคนเดียว แม้จะมีผู้อื่นอีกหลายพันคนที่แบ่งปันบทความดังกล่าวบนสื่อออนไลน์ และสำนักข่าวบีบีซีไทยซึ่งเป็นผู้ผลิตบทความต้นฉบับกลับไม่ถูกดำเนินคดี จึงน่ากังขาว่าเพราะเหตุใดสื่อมวลชนทั่วไปและสังคมไทยจึงมองข้ามการดำเนินคดีเป็นพิเศษต่อนายจตุภัทร์เช่นนี้ หรือ นี่คือนโยบายที่สมควรแล้วตามแนวคิดของสังคมไทยต่อผู้แข็งขันต่อเผด็จการ

นอกจากนี้ไผ่ยังไม่ได้รับสิทธิประกันตัวซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานแม้จะยื่นประกันตัวไปแล้ว 10 ครั้ง นับตั้งแต่นายจตุภัทร์ถูกถอนประกันตัวตั้งแต่วันที่ 22 ธ.ค. 2559

ทั้งหมดสามารถบอกได้ว่า นายเนติวิทย์และนายจตุภัทร์คือตัวแทนของสิ่งใหม่ที่ออกมาท้าทายต่อสิ่งเก่า กรณีของนายเนติวิทย์คือพิธีกรรมถวายบังคมซึ่งอ้างอิงจากธรรมเนียมปฏิบัติเดิมที่ร.5 ทรงยกเลิกไปแล้ว ส่วนกรณีของนายจตุภัทร์คือการรัฐประหารที่ทำกันจนเป็นวัฏจักร ส่งผลให้สิ่งเก่าต้องกระทำการเหี้ยมร้ายนายเนติวิทย์และนายจตุภัทร์เพื่อเชือดไก่ให้ลิงดูเพื่อเตือนสิ่งใหม่ให้ยุติความเคลื่อนไหวและเพื่อรักษาแนวคิดเดิมของสังคมไทยเอาไว้ นั่นคือสังคมของการเห็นคนไม่เท่ากัน